

lobce v žalobě tvrditi ani nemohl, poněvadž v době podání žaloby dne 19. června 1933 byla splatna jen první splátka vyrovnací kvoty k 15. květnu 1933. I kdyby tato první splátka byla bývala včas a plně zaplacená, nebyly by tím splněny předpoklady § 60 odst. (1) vyr. ř., ano nebylo jisto, zda pozdější splátky budou včas a úplně zaplacený a zda nárok vyrovnacího věřitele podle § 67 vyr. ř. neobživně. Za sporu dospěly až do vynesení rozsudku první stolice další splátky 2. až 7. To jsou skutečnosti, které nejsou vyloučeny podle § 35 odstavec 3 ex. ř., poněvadž je žalobce dříve — v době podání žaloby — uplatnit nemohl, a nevádí také, že okolnosti ty vznikly až po povolení exekuce (srov. rozhodnutí čí. 2483 sb. n. s.). Jest proto podle obdoby § 406 c. ř. s. k nim přihlížeti (rozhodnutí čí. 285 a 1617 sb. n. s.). Rozsudek první stolice byl vydán ovšem dne 16. února 1935, kdy dospěla i poslední, osmá splátka k 5. lednu 1935, ale ve sporu, v němž bylo poslední ústní jednání v první stolici konáno dne 11. prosince 1934, nebylo vůbec tvrzeno, že i tato poslední osmá splátka byla zaplacená. Ke skutečnosti ve sporu nepřednesené nemohl procesní soud přihlížeti a ani dovolací soud nemůže uvažovati o tom, zda poslední (osmá) splátka byla zaplacená včas a úplně. Nejsou proto splněny předpoklady § 60 odstavec (1) vyr. ř. (§ 67) pro zrušení nebo zánik vymáhané pohledávky, i kdyby žalobní návrh zněl tak, že nárok žalovaného jest zrušen nebo zanikl včasným a úplným splněním pravoplatně potvrzeného vyrovnání. Potvrzeným (pravoplatným) vyrovnáním se nárok vymáhajícího věřitele jen zastavuje, což lze ovšem uplatňovati rovněž opoziční žalobou dle § 35 ex. ř. (srov. rozhodnutí čí. 9453, 10197 sb. n. s.). O stavení nároku a prohlášení exekuce za nepřipustnou z tohoto důvodu však žalobce nežádal a ani v dovolání o to nežádá, nýbrž trvá na původním návrhu žalobním na zrušení nároku. Nejde tu ani o »méně« podle § 405 c. ř. s., než bylo žalováno, nýbrž jde o něco jiného, poněvadž právní účinky zrušení nároku jsou zcela jiné, nežli účinky stavení nároku. Právem se proto nižší soudy zabývaly jen otázkou, zda placenými a do rozsudku první stolice dospělými splátkami byl aspoň z části zrušen vymáhaný nárok, ano v tomto směru jde o méně, než bylo žádáno (§ 405 c. ř. s.). A tu vytýká důvodně dovolatel, že odvolací soud nepřezkoumal zjištění prvního soudu, zda a pokud byly zaplacený splátky 5. až 7., do vydání rozsudku první stolice splatné. Z tohoto důvodu bylo rozsudek druhé stolice zrušiti, neboť teprve po zjištění těchto okolností bude lze seznati, do jaké části byl vymáhaný nárok zrušen, při čemž nebude rozhodným, zda splátky byly placeny včas a úplně.

Čís. 14651.

K výkladu § 1404 obč. zák.

Dlužník může se domáhati na příjemci plnění jen toho, aby ho zprostil závazku proti věřiteli; nebylo-li jinak umluveno, musí mu ponechati na vůli, jakým způsobem to učiní.

(Rozh. ze dne 26. října 1935, R II 423/35.)

Srov. rozh. čí. 2553 sb. n. s.

Žalovaní koupili podle tvrzení žalobce ve veřejné dražbě nemovitost (dům čis. 63 v P.). Podle dražebních podmínek byly povinni zaplatiti veškeré dávky s převodem nemovitosti spojené, zejména dávku z přírůstku hodnoty. Žalovaní tuto dávku nezaplatili a proto byl žalobce jako ze zákona ručící uznán povinen dlužnou dávku zaplatiti a zemský úřad pro vyměřování dávky z přírůstku hodnoty dal také pohledávku tu na nemovitosti žalobcově hypotekárně zajistiti. Žalobce proto navrhl, aby žalovaní byli uznáni povinnými zaplatiti zemskému úřadu pro vyměřování dávky z přírůstku hodnoty vyměřenou dávku. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Podle tvrzení žaloby převzali žalovaní jako vydražitelé domu čis. 63 v P. podle dražebních podmínek i povinnost zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty, totiž dávku, která podle zákona stíhá prodatele, tedy žalobce. Tím by byli slíbili žalovaní žalobci, že opatří plnění úřadu dávku vybírajícímu a ručili by tedy podle § 1404 obč. zák. žalobci za to, že úřad dávku vybírající naň nedokročí. Žalobce mohl by tedy v žalobě jen žádati, že žalovaní jsou povinni zprostiti žalobce povinnosti zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty vybírajícímu úřadu. Jakým způsobem tak učiní, bylo by věcí žalovaných. Nejde v tomto případě o převzetí dluhů podle § 1405 obč. zák. a jestli tedy žalobce žádá, aby žalovaní předepsanou dávku zaplatili, jest toto žalobní žádání podle přednesu samé žaloby chybné. **O d v o l a c í s o u d** uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí. **D ů v o d y:** Zproštění žalobce povinnosti zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty vybírajícímu úřadu zakládá se v tom, že mají sami žalovaní u úřadu dávku platiti (viz čis. 4373 sb. n. s.). Proto není o tom žádné pochybnosti, že musí zprostiti žalovaní žalobce převzaté povinnosti tak, že nastupuje přímý jejich závazek k placení dávky u úřadu a je tudíž žalobní žádost, aby žalovaní přímo zaplatili dávku u úřadu, formálně správná. Než první soud nezabýval se vůbec dalšími předpoklady žalobní žádosti, totiž, zda a pokud žalovaný se zavázal k převzetí placení dávky, neprováděl také žádné důkazy o námitkách žalovaného, že žalobce svojí liknavostí zavinil preklusi při vyměření dávky z přírůstku a že pouze proto dávka byla vyměřena ve značné výši. Vzhledem k tomu je řízení kusé.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

Mezi stranami není sporné, že v souzené rozepři běží po právní stránce o »převzetí plnění« podle § 1404 obč. zák. Účelem takového příslibu jest, aby byl dlužník zabezpečen, že na něho věřitel nedokročí a toto zabezpečení může se státi také jiným způsobem, než placením, t. j. plněním toho, co dlužník plniti má (§ 1412 obč. zák.). Může se to státi na př. také ujednáním s věřitelem o privativním převzetí dluhu na místě původního dlužníka (§ 1404 obč. zák.), nebo ujednáním o zřízení hypotéky, ujednáním splátek, nebo i smírem o výhodnějších podmínkách plnění (§ 1380 obč. zák.). Chce-li a může-li přejímatel dosáhnouti zproštění dlužníka jiným způsobem než placením, jest k tomu oprávněn (srov. motivy k § 1404 obč. zák. v doslovu III. novely, str. 414). Zpravidla může tedy žalobce žádati na žalovaném přejímáči jen, aby tento ho zprostil závazku vůči jeho věřiteli (srov. rozhodnutí čis. 2553 sb. n. s.),

ale jinak musí mu ponechat na vůli, jakým způsobem to učiní. V té příčině nelze proto bezvýhradně souhlasiti ani s odvolacím soudem, že zproštění spočívá právě v tom, že mají žalovaní dávku zaplatiti. Pojmy »zprostiti« a »zaplatiti« nejsou souznačné. Jeho poukaz k rozhodnutí čis. 4373 sb. n. s. nestačí, neboť tam se nejvyšší soud nezabýval otázkou, byl-li správný žalobní návrh, znějící jen na zaplacení dávky, protože tam tato otázka nebyla vůbec k řešení nadhozena. Přes to však nelze rekursu vyhověti. Nutno přihlížeti ke konkrétnímu případu a k obsahu tvrzené úmluvy mezi dlužníkem a přejímatelem plnění. Jestliže strany smluvily, že osvobození dlužníka má se státi určitým způsobem, na př. přímo placením jeho věřiteli, pak jest se takovou úmluvou řídit (srov. cit. motivy, str. 415) a pak prosba žalobní, aby žalovaná strana zaplatila dluh, odpovídá tvrzenému převzatému závazku podle § 1404 obč. zák. V souzeném případě tvrdil žalobce již v žalobě, že žalovaní byli podle dražebních podmínek povinni zaplatiti veškeré dávky s převodem nemovitostí spojené, zejména také dávku z přírůstku hodnoty, a že nedostáli své smluvní povinnosti zaplatiti zmíněnou dávku. Jest tedy žalobní prosba formálně správná. Ježto však se první soud obsahem úmluvy, ani ostatními spornými otázkami, o nichž se odvolací soud zmiňuje, nezabýval a žalobní žádost zamítl jen pro domnělou její formální pochybenost, právem odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu podle §§ 495 čis. 3 a 499 odst. 1 c. ř. s.

Čís. 14652.

Uzavření dveří auta řidičem před jízdou náleží k provozu ve smyslu automobilového zákona.

(Rozh. ze dne 26. října 1935, Rv II 925/33.)

Žalobkyně domáhá se na žalovaných náhrady škody za zranění, jež jí bylo způsobeno tím, že spolužalovaný šofér auta se nepřesvědčil řádně, zda již do auta zcela vstoupila, a přibouchnutím dvířek auta ji rozmačkal prst u ruky. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání. **Z d ů v o d ů:** Zavinění žalovaného šoféra jest spatřovati v tom, že zavřel dveře auta, aniž se dříve přesvědčil, je-li uvnitř všechno v pořádku, a aniž pasažéry upozornil, že dveře zavírá, jak bylo jeho povinností, zejména, když bylo auto plné, bylo 6½ hod. večer 17. ledna a nebylo skoro nic vidět. Spoluzavinění žalobkyně nebylo ničím prokázáno. V tom, že měla v kritickou chvíli prst na nebezpečném místě, nelze spatřovati její zavinění, vždyť se tak mohlo státi bezděky, a jest ostatně obvyklé, že lidé vstupující do auta a v něm se usazující přidržují se krajů dveřního otvoru, neboť jinak do auta vstupovat nelze.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Provozem ve smyslu automobilového zákona nelze rozuměti jen jízdu samu, nýbrž i přípravy k jízdě a vše, co s ní souvisí, tedy všechny vý-